

ERFGOED, NATUUR EN TUNNELS

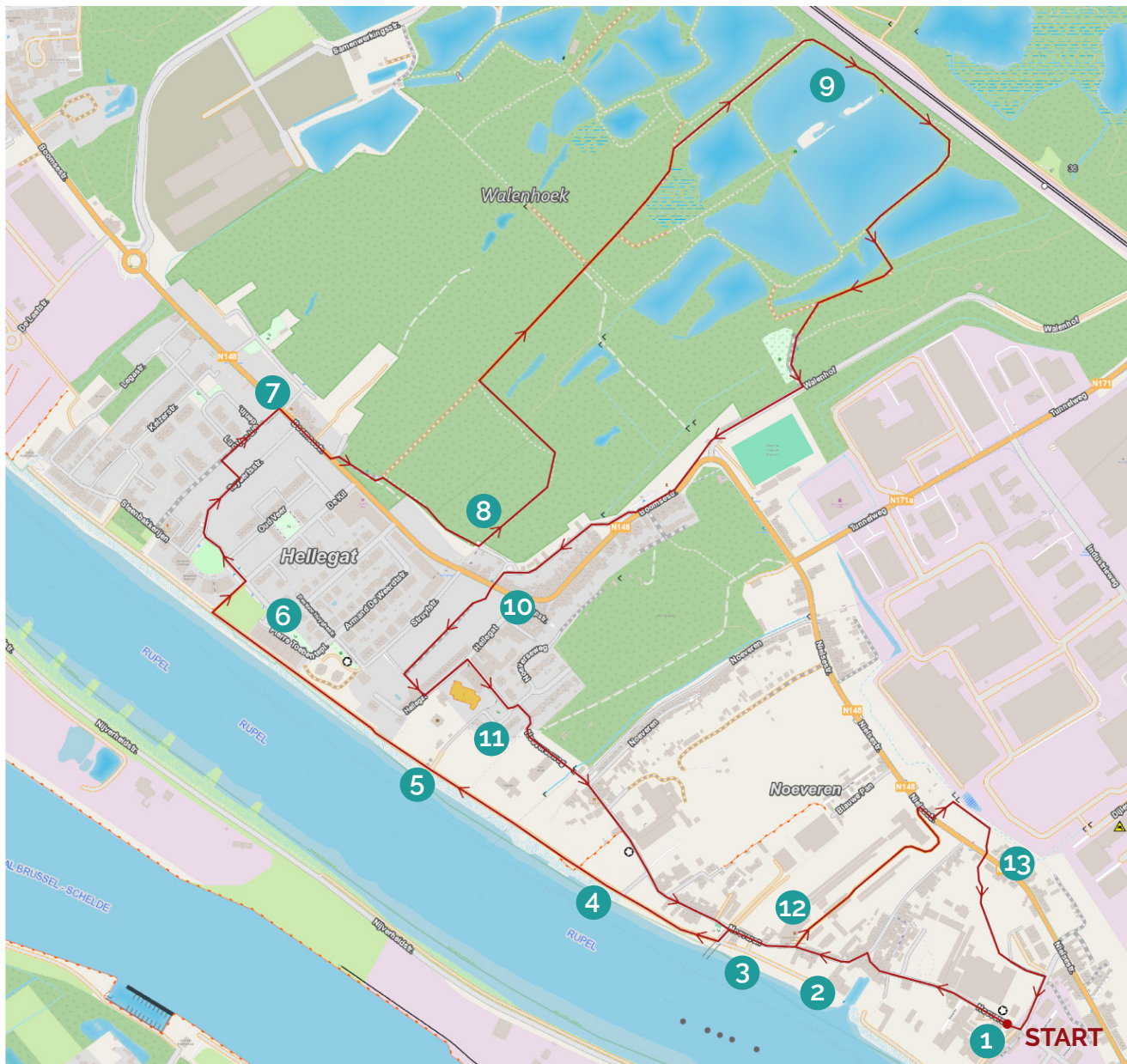
EEN HISTORISCHE WANDELROUTE

6,6 KM

Deze wandeling, speciaal uitgestippeld voor Open Monumentendag, voert je langs enkele erfgoedparels in Niel en Boom, en door de rustgevende natuur van Walenhoek. Onderweg kom je ook een aantal gerestaureerde tunnelmuurtjes tegen, die binnen het PDPO-project 'Rupelstreek aan de bak' werden opgeknapt door vakkundige maatwerkbedrijven. Dit project had als doel de sociale economie te betrekken bij het restaureren van diverse erfgoedrelicten in de Rupelstreek.

Toegankelijkheid: Deze wandeling is niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn of voor buggy's.

TIP: Onderweg kom je langs 't Geleeg en Natuurhuis de Paardenstal, beide zijn ook te bezoeken tijdens Open Monumentendag!

COLOFON

Layout: Regionaal Landschap Rivierenland

Kaart: Openstreetmap, NGI CartoWeb

Foto's: Regionaal Landschap Rivierenland, TPA

Met de vriendelijke medewerking van BRIK Boom, 't Geleeg, Brocap en Natuurpunt Rupelstreek

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

1 BRIK BOOM – CAFÉ DE KOOPHANDEL

We beginnen de wandeling bij Brik Boom, een toeristisch centrum dat een samenwerking is tussen Stichting Kempens Landschap, gemeente Boom en Emabb vzw. Tijdens Open Monumentendag zijn hier diverse activiteiten te beleven, zoals een bezoek aan de (gerestaureerde) ringoven. [Start bij de schoorsteen van Brik Boom en wandel naar het westen.](#)

Je passeert Café De Koophandel (Noeveren 68), een authentiek steenbakkerscafé dat al drie generaties van moeder op dochter is doorgegeven (Gusta/Maria/Sheila). Dit café was dé ontmoetingsplek voor de werkmannen. [Loop langs het café \(of pauzeer voor een drankje!\) en vervolg je weg.](#)

2 NOEVEREN

Aan je linkerhand zie je een aantal arbeidershuisjes (Nr. 79, 80, 81), een overblijfsel van de vele arbeiderswoningen die ooit werden gebouwd voor de arbeiders van de Novobric-site. Deze huisjes werden meestal in serie gebouwd door de fabrieksbazen. De hele wijk Noeveren is nu beschermd als stads- of dorpsgezicht vanwege de industrieel-archeologische en historische waarde. [Vervolg je weg tot het einde van de straat.](#)

Aan de linkerkant kom je langs scheepswerf Lambrechts, waar je vanaf de straat vooral de loodsen en bijgebouwen ziet. Op de hoek bevindt zich de meesterwoning Lambrechts, een dubbelhuis uit 1858. Sla hier linksaf en loop verder. Aan de rechterkant zie je verschillende droogloodsen van steenbakkerij Frateur. Op de terugweg (stop 12) kun je het terrein kort verkennen.

3 NOEVEREN 199

Loop verder tot je aan de linkerkant een witte meesterwoning ziet (Noeveren 199 – scheepsbouw Van Heygen). Deze meesterwoning uit het tweede kwart van de 19e eeuw ligt aan de Rupel. Naast het gebouw is de voormalige scheepshelling nog zichtbaar, hoewel deze niet meer in gebruik is. [Sla linksaf bij de woning om op de dijk te komen en vervolg je weg naar rechts.](#)

4 RUPELDIJK

Hier wandel je langs de Rupel, een zoetwatergetijdenrivier die slechts 12 km lang is. Ze ontstaat uit de samenvloeiing van de Nete en de Dijle en mondt uit in de Schelde. Naast de vijf Rupelgemeenten stroomt ze ook door Bornem, Puurs-Sint-Amunds (Ruisbroek) en Willebroek. Vervolg je weg langs de dijk.

5 VILLA MORIAU

Eerst kom je aan de rechterkant een prieeltje tegen, versierd met graffiti. Dit gloriëtte behoorde vroeger tot het verder gelegen Hof Van Mouriau. Als je verder wandelt op de dijk, zie je de tuin en achterzijde van deze villa. In de tuin staan enkele mooie oude bomen, die zijn opgenomen in de inventaris van houtig erfgoed van de Rupelstreek. De villa, gebouwd in Louis Philippe-stijl in de helft van de 19e eeuw, was oorspronkelijk een buitenverblijf voor de directeur van de spoorlijn Mechelen-Terneuzen. [Loop verder langs de dijk.](#)

6 PIERRE TOEBENTENPLEIN

Ondanks de moderne uitstraling van de nieuwe woningen op het Pierre Toebentenplein, zijn hier nog steeds steenbakkersrelicten te zien. Aan de rechterkant zie je bijvoorbeeld een schoorsteenrelict van Steenbakkerij De Neef-Landuyt. Er staan ook enkele muurtjes, die in een van de eerste projecten door maatwerkbedrijven werden gerestaureerd. [Sla rechtsaf bij het gebouw met de witte balkons en vervolgens linksaf \(door Steenbakkerijen\), rechtsaf \(door de Tuyartsstraat\), linksaf door het steegje bij nr. 42 en daarna rechts \(door de Luc Van Lindenlaan\) tot je een dichtgemaakte tunnel ziet.](#)

7 TUNNEL 28Z

Tunnel 28Z werd tijdens het PDPO-project 'Rupelstreek aan de bak' gerestaureerd. Deze tunnel was bijvoorbeeld in slechte staat; het maatwerkbedrijf verving de kapotte bakstenen, herstelde het metsel- en voegwerk en kaleide de dichtgemaakte tunnelopening opnieuw. Ook de tunnels 26N, 45N en 30NZ in de Boomsestraat zijn gerestaureerd. Ze zijn herkenbaar aan een infobord, stoeptegels of naambord. [Loop de trap omhoog, sla rechtsaf en steek de straat over om tegenover Boomsestraat 142 naar beneden te gaan. Houd links aan en loop rechtdoor tot je de achterzijde van Natuurhuis de Paardenstal bereikt.](#)

8 NATUURHUIS DE PAARDENSTAL

Natuurhuis de Paardenstal is een bezoekerscentrum van Natuurpunt. Vroeger werden hier de werkpaarden van de steenbakkerijen gestald. Aan de voorzijde zie je een gerestaureerde tunnel. Tijdens Open Monumentendag is het natuurhuis geopend van 9:30 tot 18:00 uur. [Neem het pad recht tegenover de picknickbanken.](#)

9 WALENHOEK

We lopen nu Walenhoek binnen via het pad tegenover de Paardenstal. Dit gebied herbergt diverse biotopen, waaronder vijvers, rietkragen en broekbossen, elk met hun eigen flora en fauna. Een waardevol natuurgebied! Onderweg kom je ook tunnel 37 tegen, een van de vele overgebleven baksteenrelicten. [Wandel vanaf de Paardenstal richting knooppunt 302 en volg de route via knooppunten 301, 304, 300 en 245. Na het verlaten van Walenhoek kom je een 'dulveltje' tegen, een locomotiefje met wagons dat vroeger door de steenbakkerijen werd gebruikt voor het transport van materialen. Vervolg je weg tot knooppunt 153.](#)

10 TUNNEL 30

Ook deze tunnel werd binnen het PDPO-project aangepakt, met de focus op het muurtje op straatniveau, dat in de slechtste staat verkeerde. [Loop onder de tunnel door richting punt 154. Sla hier linksaf richting punt 246 en daarna rechtsaf, tot de kerk.](#)

11 SINT-JOZEFSKERK - HELLEGAT

De Sint-Jozefskerk bevindt zich in Hellegat, een steenbakkerijgehucht met arbeidershuisjes. Er wordt gezocht naar een nieuwe herbestemming voor de kerk, die niet meer in gebruik is. [Sla achter de Sint-Jozefskerk rechtsaf, richting de Noeverseweg en knooppunt 246. Blijf rechtdoor lopen tot je weer bij de ringoven van site Frateur komt.](#)

12 NOEVEREN - SITE FRATEUR / 'T GELEEG

Dit steenbakkerijmuseum is zeker een bezoekje waard, en ook tijdens Open Monumentendag kun je hier terecht. Hier leer je meer over het productieproces van bakstenen. Een deel van de ringoven en een oud spoor, waar vroeger bakstenen op karretjes werden vervoerd, zijn nog steeds aanwezig. Sinds 2023 werken vrijwilligers aan het herstel van het traject, zodat het treintje op termijn weer in gebruik kan worden genomen. [Loop achter de ringoven links het terrein op, langs de verschillende droogloodsen. Volg het pad tot het einde, sla linksaf en steek de straat over. Bij huisnummer 266 neem je het onverharde pad naar beneden. Aan het einde kom je tunnel 13 tegen.](#)

13 TUNNEL 13

De laatste tunnel op deze wandeling is 13N. Hier werd vooral aandacht besteed aan het herstellen van acute problemen met de rechterkeermuur, waar een grote scheur in zat. De rest van de muur zal in de toekomst verder worden gerestaureerd. Na het herstel gaat deze tunnel weer een lange toekomst tegemoet! [Loop door de tunnel en volg het pad. Aan het einde sla je rechtsaf, richting Noeveren en het eindpunt bij Brik Boom.](#)